

К. Д. Ніколаєвкандидат сільськогосподарських наук, доцент,
професор кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональної Академії управління персоналом

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ УГОД НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Дана стаття присвячена аналізу впливу міжнародних угод на формування політики екологічної безпеки в Україні. Автор досліджує, як ці угоди впливають на прийняття та виконання екологічних законів і стратегій в країні. Метою дослідження є визначення ключових аспектів співпраці України з міжнародними партнерами у сфері охорони навколишнього середовища та ідентифікація шляхів покращення ефективності політики екологічної безпеки. Проаналізовано процес ратифікації та виконання міжнародних угод Україною, зазначено, що країна є учасницею різних міжнародних угод та конвенцій, спрямованих на збереження навколишнього середовища та забезпечення екологічної безпеки. Досліджено участь України в міжнародних ініціативах та програмах, виявлено, що це може включати обмін досвідом та технологіями, розробку спільних стратегій та програм. Також виявлено, що міжнародні угоди можуть впливати на формування внутрішньої екологічної політики та законодавства, оскільки країна може зобов'язуватися приймати законодавчі акти або змінювати існуючі норми відповідно до міжнародних стандартів. Зазначено, що міжнародні угоди сприяють підвищенню рівня співробітництва між Україною та іншими країнами в сфері екології та обміну досвідом, технологіями та інформацією з метою досягнення спільних екологічних цілей. Підкреслено, що деякі міжнародні угоди можуть передбачати фінансову підтримку та надання технічної допомоги Україні для реалізації проєктів з екологічної безпеки та збереження довкілля. Узагальнено, що міжнародні угоди відіграють значну роль у формуванні політики екологічної безпеки в Україні, сприяють покращенню екологічного стану країни та сприяють її сталому розвитку.

Визначено, що забезпечення фінансової підтримки та технічної допомоги в рамках міжнародних угод є важливим кроком у зміцненні екологічної інфраструктури та забезпеченні сталого розвитку країни. Це допомагає Україні впроваджувати необхідні заходи з охорони навколишнього середовища, підвищує її конкурентоспроможність та сприяє покращенню якості життя громадян. Міжнародні угоди відіграють ключову роль у формуванні політики екологічної безпеки в Україні, забезпечуючи стандарти, цілі та зобов'язання, які спрямовані на збереження навколишнього середовища та зменшення екологічних загроз. Їх впровадження та виконання є важливими етапами для досягнення сталого розвитку та забезпечення екологічної стабільності в країні.

Ключові слова: Міжнародні угоди, політика екологічної безпеки, вплив, збереження середовища, сталість, стандарти, виконання, сталий розвиток.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми полягає в тому, що екологічна безпека в Україні є важливим аспектом сталого розвитку та забезпечення добробуту громадян. Недоліки у впровадженні міжнародних стандартів та недостатня ефективність політики екологічної безпеки можуть призвести до серйозних екологічних проблем, таких як забруднення довкілля, зменшення біорізноманіття та загрози здоров'ю людей. Розв'язання цих проблем стає надзвичайно важливим для забезпечення сталого розвитку та покращення якості життя сучасного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти проблеми ролі впливу міжнародних угод на формування політики екологічної безпеки в Україні досліджували такі науковці, як: Ю. Батир, І. Лопатченко, А. Валюх, Д. Зайцев, А. Якимчук, А. Грубінко, А. Кучер, В. Кравців, П. Жук, Ю. Стадницький, М. Хилько та інші.

Мета статті. Мета статті полягає у вивченні та аналізі впливу міжнародних угод на формування політики екологічної безпеки в Україні з метою ідентифікації ключових аспектів співпраці та визначення шляхів покращення ефективності заходів у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Вплив міжнародних угод на формування політики екологічної безпеки в Україні є невід'ємною складовою стратегії країни у забезпеченні сталого розвитку та охорони навколишнього середовища. Ці угоди визначають стандарти та зобов'язання, які Україна приймає, щоб зменшити вплив на довкілля, зберегти природні ресурси та реагувати на кліматичні виклики. Відповідно до цих угод, країна впроваджує конкретні заходи та співпрацює з міжнародним співтовариством для досягнення спільних екологічних цілей.

Розглядаючи вплив міжнародних угод на формування політики екологічної безпеки в Україні, можна виділити кілька ключових напрямів, які відображають цю взаємодію.

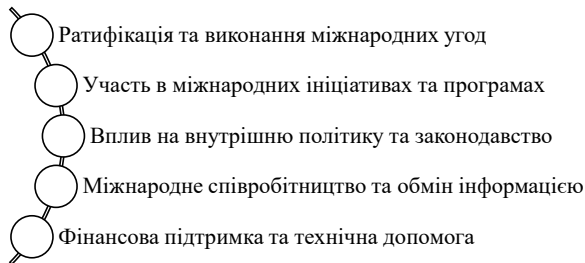

Рис. 1. Аспекти впливу міжнародних угод на політику екологічної безпеки в Україні

Розроблено автором

На думку вчених Ю. Батир та І. Лопатченка [1], що важливий з таких аспектів є ратифікація та виконання міжнародних угод, яка зобов'язує країну приймати конкретні заходи щодо збереження природи та зменшення негативного впливу на довкілля. Запит на збереження природи та екологічну стабільність відображається у важливих міжнародних угодах, які Україна ратифікувала та виконує. Нижче представлені приклади таких угод та їхній вплив на екологічну політику країни.

Взагалі, ці приклади ілюструють важливість міжнародного співробітництва та ратифікації міжнародних угод у забезпеченні екологічної безпеки та сталого розвитку. Ратифікація та виконання таких угод є ключовим етапом в формуванні політики екологічної безпеки в Україні, спрямованою на збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого використання природних ресурсів.

М. Хилько [7] вважає, що участь в міжнародних ініціативах та програмах є ключовим засобом для України у боротьбі з екологічними проблемами та забезпечення сталого розвитку.

Таблиця 1

Міжнародні угоди та їх вплив на екологічну політику України

Назва угоди	Опис
Паризька угода про зміну клімату (Paris Agreement)	встановлює міжнародні зобов'язання щодо зменшення викидів парникових газів та адаптації до змін клімату. Ратифікація зобов'язує країну прийняти національні заходи для досягнення цілей угоди
Конвенція про біорізноманіття (Convention on Biological Diversity)	зобов'язує країну зберігати та використовувати біологічну різноманітність у сталому розвитку. Україна ратифікувала цю конвенцію і зобов'язана розробляти та виконувати стратегії та програми з охорони біорізноманіття
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (UNFCCC)	має на меті зменшення викидів парникових газів і адаптацію до змін клімату. Україна є стороною цієї конвенції і зобов'язана розробляти та виконувати національні плани зменшення викидів парникових газів

Розроблено автором.

Діяти в межах міжнародних угод і ініціатив дозволяє країні обмінюватися досвідом та ресурсами з іншими країнами, використовувати нові технології та спільно розв'язувати глобальні екологічні проблеми. Варто розглянути декілька аспектів участі України в міжнародних ініціативах та програмах:

– *боротьба зі зміною клімату*: участь в програмах з мінімізації викидів парникових газів, розвитку відновлюваної енергетики та адаптації до змін клімату дозволяє Україні активно сприяти глобальним зусиллям з боротьби зі зміною клімату;

– *захист біорізноманіття*: участь у проєктах з охорони та відновлення екосистем, розробці національних програм збереження видів та природних ресурсів допомагає зберегти біорізноманіття та зберегти рідкісні види;

– *стале використання природних ресурсів*: участь у програмах з розвитку сталого лісового господарства, ефективного використання водних ресурсів та зменшення викидів забруднюючих речовин сприяє збереженню природних ресурсів та мінімізації екологічного впливу промисловості;

– *обмін досвідом та технологіями*: участь в міжнародних програмах дозволяє Україні отримати доступ до передового досвіду та технологій у сфері охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки.

Отже, участь України в міжнародних ініціативах та програмах створює можливості для співп-

раці з іншими країнами та досягнення спільних цілей у сфері екології та сталого розвитку.

Слід зазначити, що міжнародні угоди мають значний вплив на внутрішню екологічну політику та законодавство України. Ратифікація таких угод зобов'язує країну дотримуватися міжнародних стандартів та норм, що може призвести до необхідності прийняття нових законодавчих актів або зміни існуючих.

Ратифікація міжнародних угод може вимагати внесення змін до внутрішнього законодавства для його відповідності міжнародним стандартам. Наприклад, уряд України може бути зобов'язаний прийняти закони або постанови для регулювання викидів парникових газів або захисту біорізноманіття відповідно до вимог міжнародних конвенцій. Укладення міжнародних угод може також стимулювати формування нових політичних рамок для координації та виконання зобов'язань, передбачених угодою. Це може включати створення нових комітетів або агентств для нагляду за виконанням міжнародних угод [5].

Крім цього, міжнародні угоди можуть сприяти підвищенню рівня свідомості громадськості щодо екологічних проблем та стимулювати розвиток освітніх програм з екології та сталого розвитку. Ратифікація угод може вимагати від країни регулярного моніторингу та звітності щодо виконання зобов'язань. Це може сприяти покращенню системи контролю за впровадженням екологічних політик та програм.

Взагалі, міжнародні угоди впливають на різні аспекти внутрішньої екологічної політики та законодавства України, спонукаючи країну до прийняття конкретних заходів для забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку.

Окремо необхідно відмітити думку вчених А. Грубінко та А. Кучера [3], що міжнародне співробітництво та обмін інформацією у сфері екології є ключовими аспектами для України та інших країн у досягненні спільних екологічних цілей та забезпеченні сталого розвитку.

Отже, обмін досвідом та технологіями у сфері охорони навколишнього середовища, що стимулюється міжнародними угодами, є ключовим елементом екологічного співробітництва між країнами. Слід розглянути цей аспект більш детально:

– *передові технології*: міжнародні угоди сприяють обміну передовими технологіями, які використовуються для мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище. Це може

включати технології очищення повітря та води, сортування та переробки відходів, альтернативні джерела енергії та інші;

– *знання та навички*: обмін досвідом дозволяє країнам використовувати кращі практики у сфері охорони довкілля, що були успішно впроваджені в інших країнах. Це допомагає Україні вдосконалювати свої методи та стратегії екологічного управління;

– *доступ до ресурсів та фінансування*: обмін технологіями часто супроводжується доступом до ресурсів та фінансування для впровадження нових рішень у сфері охорони навколишнього середовища. Це може включати гранти, програми підтримки та інвестиції в екологічні проекти;

– *співпраця та партнерство*: обмін технологіями сприяє розвитку співпраці та партнерства між країнами у сфері охорони навколишнього середовища. Він створює базу для спільних проектів та ініціатив, які спрямовані на вирішення загальних екологічних викликів.

Отже, обмін досвідом та технологіями, що стимулюється міжнародними угодами, є важливим інструментом у боротьбі з екологічними проблемами та сприяє досягненню сталого розвитку.

Доречно наголосити, що спільні проекти та ініціативи у межах міжнародного співробітництва є важливим інструментом для вирішення глобальних екологічних проблем. Ці проекти дозволяють країнам об'єднувати свої зусилля для досягнення спільних цілей в охороні навколишнього середовища. Наприклад, країни можуть спільно розробляти та впроваджувати стратегії зменшення викидів парникових газів, обмінюватися кращими практиками щодо енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії. Також, спільні проекти можуть бути спрямовані на охорону водних ресурсів, зменшення забруднення водних та збереження екосистем водних екосистем. Це може включати спільні дослідження водних ресурсів, розробку та впровадження технологій очищення води, а також спільні заходи з відновлення водних біоресурсів [6].

Крім того, спільні проекти ініціюють заходи збереження біорізноманіття, захисту природних місць і біологічного різноманіття. Це може включати створення заповідників, розвиток еко туризму та охорону вразливих видів рослин і тварин. Такі спільні ініціативи дозволяють країнам обмінюватися досвідом, ресурсами та екс-

пертними знаннями, що сприяє досягненню загальних екологічних цілей та сприяє сталому розвитку всього регіону.

Співпраця між країнами у сфері екологічного моніторингу та звітності є важливим механізмом для забезпечення сталого управління навколишнім середовищем. Цей процес полягає в систематичному зборі, аналізі та обміні інформацією про стан довкілля, що дозволяє виявляти та вирішувати спільні екологічні проблеми. Під час екологічного моніторингу здійснюється постійне спостереження за якістю повітря, води, ґрунтів, а також вивчення змін у стані біорізноманіття та впливі людської діяльності на природні екосистеми. Отримані дані допомагають визначити пріоритетні напрямки дій та розробити ефективні стратегії збереження навколишнього середовища.

Наголошено на важливості екологічного моніторингу та звітності, варто зазначити, що цей процес є необхідним для забезпечення прозорості та відповідальності перед громадськістю та міжнародними спільнотами. Посилюючи співпрацю у цій сфері, країни можуть досягти більш ефективного контролю за станом навколишнього середовища та спільно працювати над його збереженням для майбутніх поколінь [4].

На думку вчених А. Валюха, Д. Зайцева, А. Якимчука [2], які вважають, що міжнародні угоди відіграють ключову роль у спільному вирішенні трансграничних екологічних проблем, які становлять загрозу для довкілля та здоров'я людей у багатьох країнах. Ці проблеми можуть включати забруднення повітря та води, перерозподіл забруднене через вітри та водні потоки, а також інші види забруднення, що можуть поширюватися через кордони. Співпраця між країнами у цій сфері передбачає обмін інформацією, спільне вирішення проблем та розробку спільних стратегій та механізмів контролю. Наприклад, країни можуть укладати угоди про обмін даними щодо якості повітря та води, спільно розробляти програми моніторингу забруднень уздовж кордонів та спільно фінансувати проекти з покращення якості навколишнього середовища.

В цілому, ця співпраця важлива, оскільки трансграничні екологічні проблеми часто вимагають спільних зусиль для їх вирішення, і вони можуть мати серйозний вплив на життя та здоров'я населення не лише в окремих країнах, але й у всьому регіоні чи навіть світі. Підтримка та розвиток міжнародних угод у цій сфері є важ-

ливим кроком у забезпеченні екологічної безпеки та сталого розвитку.

Отже, міжнародне співробітництво та обмін інформацією є важливими інструментами для розв'язання екологічних проблем на глобальному рівні та сприяють досягненню спільних цілей у збереженні довкілля та сталому розвитку.

Не менш важлива фінансова підтримка та технічна допомога, передбачена міжнародними угодами, є важливим інструментом для забезпечення успішної реалізації проєктів з екологічної безпеки та збереження довкілля в Україні. Це означає не лише надання фінансових ресурсів, але й доступ до передових технологій, експертного знання та підтримки у впровадженні інноваційних підходів. Фінансова підтримка може використовуватися для фінансування проєктів з енергоефективності, відновлення екосистем, впровадження сучасних методів та інші заходи, спрямовані на зменшення негативного впливу на довкілля та підвищення екологічної безпеки. Технічна допомога може включати в себе консультації фахівців, навчання персоналу, передачу передових технологій та методів, а також розробку та впровадження інноваційних рішень у сфері охорони довкілля [4].

Висновок. У висновку можна зазначити, що вплив міжнародних угод на формування політики екологічної безпеки в Україні є надзвичайно значимим. Ці угоди визначають напрямки дій та зобов'язання країни щодо охорони довкілля, зменшення забруднення та забезпечення сталого використання природних ресурсів. Ратифікація та виконання міжнародних угод сприяють створенню внутрішньої екологічної політики, яка відповідає міжнародним стандартам та враховує найкращі практики у сфері охорони навколишнього середовища. Крім того, міжнародне співробітництво та обмін інформацією, а також надання фінансової підтримки та технічної допомоги є важливими елементами у реалізації екологічних проєктів та досягненні спільних цілей з охорони навколишнього середовища. Такий комплексний підхід дозволяє Україні ефективно впроваджувати стратегії з екологічної безпеки та забезпечувати стале використання природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Список використаної літератури:

1. Батир Ю. Г., Лопатченко І. М. Державна політика у сфері екологічної безпеки: курс лекцій для здобувачів вищої освіти освітнього рівня "магістр". Укладач Х. : НУЦЗУ, 2019 р. 60 с.

2. Валюх А. М., Зайцев Д. Б., Якимчук А. Ю. Роль міжнародних організацій у сфері збереження й відтворення природного капіталу. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 4, 2018 р. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/12.pdf
3. Грубінко А., Кучер А. Правове забезпечення екологічної безпеки в умовах військового конфлікту: міжнародний досвід і вітчизняні реалії. Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019 р. 52 с.
4. Кравців В. С., Жук П. В., Стадницький Ю. І. Екологічна безпека в європейських країнах: методи економічного регулювання й досвід для України: наукова доповідь. ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України" Львів, 2020 р. 97 с.
5. Міжнародні аспекти забезпечення екологічної безпеки. URL: <https://kegt.rshu.edu.ua/images/dustan/LZ6.pdf>
6. Ніщима С. О., Аніщенко В. О., Пузирьов М. С. Правові, соціальні та екологічні аспекти захисту довкілля : *матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (Чернігів, 12 квіт. 2017 р.)*; Міністерство юстиції України, Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів, 2017 р. 195 с.
7. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник К., 2017 р. 267 с.
8. Chorna, O., Semenets-Orlova, I., Shyshliuk, V., Pugachov, M., & Pugachov, V. (2023). Anti-Crisis Regulation of Enterprises Through Digital Management. *Journal of Law and Sustainable Development*, 11(3), e816-e816.
9. Radchenko, O., Kovach, V., Radchenko, O., Kriukov, O., Sydoruchuk, L., Sharov, P., & Semenets-Orlova, I. (2021). Principles of natural capital preservation in the context of strategy of state environmental safety. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 280, p. 09024). EDP Sciences.
10. Semenets-Orlova, I., Rodchenko, L., Chernenko, I., Druz, O., Rudenko, M., & Poliuliakii, R. (2022). Requests for public information in the state Administration in situations of military operations. *Ann. Fac. Der. U. Extremadura*, 38, 249.

Nikolaiev K. D. The influence of international agreements on the formation of environmental safety policy in Ukraine

This article is devoted to the analysis of the impact of international agreements on the formation of environmental security policy in Ukraine. The author examines how these agreements affect the adoption and implementation of environmental laws and strategies in the country. The purpose of the study is to determine the key aspects of Ukraine's cooperation with international partners in the field of environmental protection and to identify ways to improve the effectiveness of the environmental safety policy. The process of ratification and implementation of international agreements by Ukraine was analyzed, it was noted that the country is a participant in various international agreements and conventions aimed at preserving the environment and ensuring environmental safety. Ukraine's participation in international initiatives and programs was studied, and it was found that this may include the exchange of experience and technologies, the development of joint strategies and programs. It was also found that international agreements can influence the formation of domestic environmental policy and legislation, as a country can undertake to adopt legislative acts or change existing norms in accordance with international standards. It was noted that international agreements contribute to increasing the level of cooperation between Ukraine and other countries in the field of ecology and the exchange of experience, technologies and information in order to achieve common environmental goals. It is emphasized that some international agreements may provide for financial support and technical assistance to Ukraine for the implementation of environmental safety and environmental protection projects. It is summarized that international agreements play a significant role in the formation of environmental security policy in Ukraine, contribute to the improvement of the country's ecological condition and contribute to its sustainable development.

It was determined that providing financial support and technical assistance within the framework of international agreements is an important step in strengthening the environmental infrastructure and ensuring the sustainable development of the country. This helps Ukraine to implement the necessary environmental protection measures, increases its competitiveness and improves the quality of life of its citizens. International agreements play a key role in the formation of environmental security policy in Ukraine, providing standards, goals and obligations aimed at preserving the environment and reducing environmental threats. Their implementation and implementation are important stages for achieving sustainable development and ensuring environmental stability in the country.

Key words: *International agreements, environmental safety policy, impact, environmental protection, sustainability, standards, implementation, sustainable development.*